

Microcredentials – A New Path for Capacity Building in VET MC.VET

Analiza izvajanja mikrokvalifikacije na ravni partnerskih držav

Država: [Slovenija](#)

Organizacija: [Šolski center Novo mesto](#)

Eksperti: [Darko Mali \(Center za poklicno izobraževanje Ljubljana\)](#), [dr. Krištof Debeljak \(Euroskill d.o.o.\)](#), [Marjana Šporar](#) in [Tomaž Pintarič \(Šolski center Novo mesto\)](#)

Datum: [31. 5. 2023](#)

Uvod

Po predlogu projekta je ob začetku izvajanja projekta predvidena izdelava analize izvajanja mikrokvalifikacija (mikrokreditov) na ravni partnerskih držav. Ta analiza mora vključevati tri razsežnosti:

1. pregled izobraževanja v poklicnem izobraževanju (PIU) ter opis povezave z nacionalnimi ogrodji kvalifikacij in evropskim ogrodjem kvalifikacij (NQF-EQF) od 2. do 5. ravni;
2. pregled predpisov, ki opredeljujejo poklicno izobraževanje, njegovo izvajanje in povezavo z EQF-om;
3. pregled in opis strateških dokumentov na nacionalni ravni in njihova povezava s cilji Evropske unije na področju poklicnega izobraževanja in usposabljanja.

Analiza naj bi pokazala, kakšna je povezava med sistemom poklicnega izobraževanja in usposabljanja v partnerskih državah in prednostnimi nalogami politik EU, povezanih z izvajanjem mikrokvalifikacij. Razvoj mikrokvalifikacij in njihova vključitev v nacionalne sisteme kvalifikacij se med različnimi evropskimi državami razlikujeta. V nekaterih državah so v začetni fazi, v drugih se razvijajo strukturna orodja za namestitve mikrokvalifikacij, v nekaterih državah so jih vključili v izobraževalne reforme in nacionalne strategije, v nekaterih državah pa je sistem že zgrajen in zakonito zgrajena. Eno pomembnejših vprašanj je povezano s tem, v kolikšni meri je uporaba mikrokvalifikacij povezana z nacionalnimi ogrodji kvalifikacij.

S pomočjo teh analiz je bilo mogoče identificirati navdihujoče prakse in zaznane težave v procesu izvajanja v različnih nacionalnih izobraževalnih sistemih. Projektne aktivnosti naj bi pomagale uporabiti izkušnje partnerskih organizacij, izkoristiti njihove dobre izkušnje in se izogniti oviram, s katerimi se soočajo. Izdelava analize temelji na razumevanju mikrokvalifikacij, kot so opredeljene v dokumentu

Priporočila Sveta z dne 16. junija 2022 o evropskem pristopu k mikrokvalifikacijam za vseživljenjsko učenje in zaposljivost (2022/C 243/02)¹. V tem dokumentu so mikrokvalifikacije opredeljene na naslednji način:

»Mikrokvalifikacija pomeni zapis učnega izida, ki ga je udeleženec pridobil na podlagi majhnega obsega učenja. Ti učni rezultati so ovrednoteni po preglednih in jasno opredeljenih kriterijih. Učne izkušnje, s katerimi se pridobijo mikrokvalifikacije, so zasnovane tako, da udeležencu zagotovijo določena znanja, spretnosti in kompetence, ki ustrezajo družbenim, osebnim in kulturnim potrebam ali potrebam trga dela. Mikrokvalifikacije so v lasti udeležencev, jih je mogoče zamenjati in so prenosljive. Lahko so neodvisni ali pa združeni v certifikate višje ravni. Temeljijo na zagotavljanju kakovosti v skladu z dogovorjenimi standardi v ustreznem sektorju ali področju dejavnosti;«(str, 2) .

V teh priporočilih je poudarjeno, da lahko mikrokvalifikacije dopolnjujejo obstoječe kvalifikacije, s čimer zagotavljajo dodano vrednost, vendar ne ogrožajo osnovnega načela programov v okviru začetnega izobraževanja in usposabljanja, ki se končajo s pridobitvijo popolne kvalifikacije. Mikrokvalifikacije bi lahko oblikovali in izdali različni ponudniki storitev v različnih učnih okoljih (formalno, neformalno in priložnostno učno okolje).

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52021DC0770>

² Ref Recc

Raziskava, ki jo je izvedel CEDEFOP(2023)³, kaže na prednosti in izzive uporabe mikrokvifikacije ravno v razmerju med mikrokvifikacijami in celovitimi kvifikacijami. Opozarjajo na dva sklopa napetosti, ki so neločljivo povezane s kvifikacijami. Prva je napetost med prožnostjo in stabilnostjo. Drugo vprašanje je, ali naj jih spodbuja ponudba ali povpraševanje po kvifikacijah. Ugotovljeno je bilo, da so mikrokvifikacije fleksibilen odgovor na izobraževalne potrebe, ki izhajajo iz zahtev trga dela. Vendar pa jim morda manjka enako zaupanje in priznanje, kot ga uživajo polne kvifikacije. Zato je pomembno vprašanje: kako jih umestiti v kvifikacijske sisteme, da bodo lahko zagotovili svojo vrednost in bili sprejeti, ne da bi spodkopali lastno fleksibilnost ter stabilnost in zanesljivost vzpostavljenih kvifikacij. (str. 16).

V skladu s priporočili Sveta iz leta 2022 so pri uporabi mikrokvifikacije obvezni naslednji elementi:

- identifikacija udeleženca;
- ime mikrokvifikacije;
- država(-e)/regija(-e) izdajatelja;
- organ/organi, ki so podelili mikrokvifikacijo;
- datum izdaje;
- učni izidi;
- nominalno delovno obremenitev, potrebno za doseganje učnih rezultatov (v okviru Evropskega sistema prenašanja in zbiranja kreditnih točk (ECTS), kadar koli je to mogoče);
- raven (po potrebi in cikel) učne izkušnje, uporabljene za pridobitev mikrokvifikacije (evropsko ogrodje kvifikacij, ogrodje kvifikacij v evropskem visokošolskem prostoru), če je primerno;
- vrsta ocenjevanja;
- oblika sodelovanja pri učnih dejavnostih;
- vrsto zagotavljanja kakovosti, ki se uporablja za podporo mikrokvifikacije;

³ Cedefop (2023). *Microcredentials for labour market education and training: microcredentials and evolving qualifications systems*. Luxembourg: Publications Office. Cedefop research paper, No 89. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/566352>

Analiza možnosti izvajanja mikrokvalifikacije

(največ 10 strani)

Prosim odgovorite na vsa vprašanja. Ob svojem mnenju ali opisu vaših izkušenj navedite ključne dokumente (zakone, strategije, uredbe), ki urejajo posamezne elemente, ki jih opisujete v odgovoru. Poleg imena dokumenta vključite povezavo do spletne strani ali drugega vira.

I. STOPNJA IMPLEMENTACIJE IN VKLJUČENOSTI MIKROKVALIFIKACIJ V NACIONALNI IZOBRAŽEVALNI SISTEM

1. Na kateri stopnji je po vašem znanju implementacija mikrokvalifikacije v vaš izobraževalni sistem?

Naštete pobude, ki obstajajo (če obstajajo), na katero izobrazbeno raven se nanašajo (srednje ali visokošolsko), kakšne odločitve so bile sprejete in kdo jih je sprejel, ali se je začela implementacija.

V Sloveniji je glede opredelitve mikrodokazil in samega koncepta trenutno še veliko nejasnosti. V opredelitvi ni jasno, kdaj neko potrdilo o usposabljanju predstavlja mikrodokazilo. Pojavlja se dilema, do katere ravni še govorimo o mikrodokazilih, od kod naprej pa gre za specifična usposabljanja, ki niso prenosljiva izven podjetij/organizacij in ne vključujejo preverjanja. Postavlja se vprašanje, ali bi morala biti mikrodokazila omejena z vstopnimi pogoji ali prosto dostopna. **Manjka definicija, kaj naj bi pomenilo učenje manjšega obsega.** En predlog je bil, da je to izobraževanje oz. usposabljanje v obsegu 5 do 15 KT oz. od 100 do 150 ur. Po drugi strani je lahko to preveč omejujoče. Obstajajo primeri, ko imajo za posamezni predmet univerze najmanj 3 KT, pri študijskih programih za izobraževanje pa imamo do 60 KT, torej največ eno leto. Nekateri mikrodokazila vidijo kot dodatno usposobljenost, informacijo za delodajalca, priznavanje pa je odvisno od posamezne institucije, s pripombo, da je to aktualno pri mikrodokazilih, ki jih ne ponujajo akreditirani izobraževalni zavodi. Nekateri poudarjajo, da je bolj smiselno malo manj formalizirati postopke, da delodajalci sami presodijo, ali jim nekdo ustreza. Delodajalci bi morali videti interes v mikrodokazilih in tako zgraditi zaupanje v tovrstna potrdila.

Potencialni nameni mikrodokazil na nacionalni ravni bi lahko bili: nadgradnja znanj, prekvalifikacije, dokvalifikacije, prilagoditev usposabljanj ranljivim skupinam ... Omogočiti bi bilo treba brezplačne programe za pridobitev mikrodokazil za ranljive skupine, uporabo mikrodokazil kot mehanizma za preprečevanje osipništva in brezposelnosti, jih umestiti v aktivno politiko zaposlovanja tako za splošno kot ranljive skupine, povezati z odprtim kurikulumom v izobraževalnih programih. Mikrodokazila bi lahko bila del študijskih programov. Formalna izobraževanja bi lahko na tak način skrajšali s priznavanjem mikrodokazil, ki jih posameznik že ima, omogočili prehodnost med programi, individualizirane izobraževalne poti, večjo fleksibilnost izobraževalnega sistema, odprtost izobraževalnih poti (kot nas spodbuja nacionalni/EQAVET kazalnik - Spodbujanje boljšega dostopa do PIU). Namen mikrodokazil ni vplivati na obstoječe sisteme izobraževanja, ampak jih dopolnjevati – v skladu s predlogom priporočil o mikrodokazilih. Delodajalec lahko z različnimi ukrepi spodbuja zaposlene k pridobitvi ustreznega znanja ter spretnosti skozi mikrodokazila – npr. z dvigom plače, nagrado za uspešnost ipd. Poudarjamo, da je dodatno izobraževanje lahko včasih pogoj, da dobiš ali zadržiš službo. V okviru opredelitve definicije treba ločiti mikrodokazila od ostalih oblik neformalnega izobraževanja. Vnos mikrodokazil v Europass je všečna ideja; smiselno je, da delodajalec vidi celotnega človeka, še druga znanja in spretnosti, ki jih ima. Z vidika pretoka delovne sile znotraj Evrope bi mikrodokazila morala biti

prenosljiva: nekaj, kar neseš čez mejo, če se preseliš, in to uporabiš. Poleg tega je prenosljivost v Priporočilu definirana kot lastništvo učečega se, digitalna hramba in možnost digitalnega deljenja potrdila.

To načelo je podprto s potrebo po interoperabilnosti sistemov, da zagotovijo učinkovito deljenje in preverjanje mikro dokazil. Obstoječa ponudba nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK) je velika – od evidentiranih 500 se jih trenutno izvaja 100. Izvaja se tudi 12 dodatnih kvalifikacij. Dodana vrednost mikro dokazil v odnosu do NPK in dodatnih kvalifikacij je morebitna sestavljivost mikro dokazil v formalno kvalifikacijo. Lahko bi za primer razdelali en izobraževalni program in tako pogledali, ali ga je mogoče kako razdeliti na mikroenote. Primer je dodatna kvalifikacija drogerist v DM: je prenosljiva po celi Evropi. Imamo pa tudi NPK drogerist. Mikro dokazila ne smejo biti še nova dokazila. Ranljive skupine: sistem priznavanja je pri nas zastal in je zaprt. Migrantom bi tak sistem lahko pomagal.

2. Ali vaša nacionalna zakonodaja dovoljuje priznavanje mikro kvalifikacije ali kakšno drugo obliko priznavanja sklopov učnih rezultatov?

Navedite več podrobnosti o zakonih, predpisih in izobraževalnih strategijah ter povezavo do ustreznih zakonov ali drugih predpisov (če obstajajo). Če se uporabljajo kakršne koli enakovrednosti mikro kvalifikacijam, jih opišite, v katerih se ujemajo z mikro kvalifikacijami).

Trenutna zakonodaja ne dovoljuje priznavanje mikro dokazil.

Vendar pa v nadaljevanju navajamo dve možnosti:

1. Lahko pa bi med mikro dokazila uvrstili certifikate o NPK (glej [Zakon o NPK](#)⁴). Zakon v 5. členu govori o »javnih listinah«, ki se pridobijo s dokončanjem programa ali dokončanjem dela programa. Na ta način zakon odpira možnost, da bi NPK bil del določene celote (kot del programa). Seveda pa v nadaljevanju zakon pravi, da se certifikat NPK izda samo na podlagi kataloga. **Lahko bi pa rekli, da zakon neko možnost za mikro dokazila odpira.** Sploh če vemo, da so obstoječi sklopi učnih izidov, ki jih opredeljujejo nekateri NPK tudi precej »mikro«, se pravi ožji sklopi v primerjavi s širokimi izobraževalnimi programi.
2. 51. in 64. člen [Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju](#)⁵, ki govorita o »predhodno pridobljenem znanju, ki se dokazuje z javno listino, oziroma neformalno pridobljenem znanju, ki se dokazuje z izpitom oziroma na drug način« v primeru prepisa in izobraževanja odraslih. **Tudi tu bi lahko rekli, da zakon odpira možnost za priznavanje mikro dokazil.** Tudi tu vemo, da so trenutno v praksi samo dokazil o opravljenih letnikih in dokazila o opravljenih predmetih izpitih. Lahko bi pa tudi to šteli pod mikro dokazila.

3. Kakšen je odnos posameznih akterjev pri izvajanju mikro kvalifikacije?

Kateri akterji implementacijo najbolj podpirajo in kateri nasprotujejo? Katere oblike podpore so najbolj koristne (politična, strokovna, znanstvena, podpora izvajalcev ali uporabnikov, finančna podpora EU ali kaj drugega)? Navedite, katero ministrstvo ali agencija se ukvarja z mikro kvalifikacijami ali podobnimi pobudami in kako poteka usklajevanje z drugimi ministrstvi, kakšen je odnos med delodajalci in izvajalci. V kolikšni meri se EU sredstva uporabljajo za podporo uvedbi mikro kvalifikacije (navedite povezavo do teh razpisov)?

⁴ Zakon o NPK <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1626>

⁵ Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4325>

V Sloveniji so vsi glavni akterji na področju vzgoje in izobraževanja, usposabljanja in zaposlovanja začeli široko razpravo o mikrodokazilih njihovi uporabi v našem sistemu. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje, Ministrstvo za delo in Center za poklicno izobraževanje so 10. maja 2022, organizirali Strokovni posvet o mikrodokazilih, ki se ga je udeležila tudi ministrica za vzgojo in izobraževanje ter predstavniki ministrstva za visoko šolstvo ter tudi vsi ostali ključni deležniki na področju mikrodokazil. Povzetek posveta in gradiva so objavljena spletni strani »Slovensko orodje kvalifikacij – Strokovni posvet o mikro dokazilih«⁶.

Povzetek strokovnega posveta⁷:

Udeleženci Strokovnega posveta so prepoznali, da določena izobraževanja in usposabljanja že izpolnjujejo pogoje za mikrodokazila. Treba je opredeliti obseg izobraževanj in usposabljanj, ki bodo vodila do mikrodokazil (točke, ure). Na področju visokega šolstva obstaja podpora udeležencev posveta za sestavljanje mikrodokazil v večje dokazilo (diploma).

Udeleženci posveta podpirajo uporabo obstoječih sistemov zagotavljanja kakovosti na ustrezni ravni izobraževanja oz. usposabljanja. Potreben je nacionalno pristojni organ za akreditacijo izvajalcev, programov in za vse ostalo, kar je povezano z mikrodokazili, vključno z registrom. Treba je uporabiti informacijska orodja, ki omogočajo prenosljivost in hitro (avtomatsko) preverljivost kakovosti mikrodokazil. Pomembna je večja ozaveščenost delodajalcev o mikrodokazilih.

Udeleženci kot primere mikrodokazil navajajo nekatere vrste kvalifikacij, ki so že vključene v SOK, kot so npr. dodatne kvalifikacije, študijski programi za izpopolnjevanje ... Hkrati pa opozarjajo, da obstaja široka paleta krajših usposabljanj na trgu dela, ki niso vključena v SOK. Mnenja glede smiselnosti umeščanja mikrodokazil v SOK so deljena. Nekateri udeleženci so mnenja, da bi bila umestitev mikrodokazil v SOK smiselna z vidika transparentnosti, kakovosti, zaupanja, vendar je treba ob tem vzpostaviti jasne relacije do ostalih kvalifikacij ter poskrbeti, da postopki umeščanja ne bodo preveč birokratski. Glede načina umeščanja v SOK se predlogi prav tako razlikujejo, od umeščanja v obstoječe stebre do vzpostavitve četrtega stebra.

Tudi Ministrstvo za visoko šolstvo pripravlja določene rešitve. Spreta je bila »Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030«⁸, ki umešča prilagodljivost visokega šolstva EU, omogoča digitalno in trajno preobrazbo in s tem tudi mikrodokazila.

»Strategija univerze v Ljubljani 2022-2027«⁹ na strani 11, točka 3.4 uvaja mikro-kvalifikacije.

Tudi »Nacionalni program visokega šolstva NPVŠ 2021–2030«¹⁰ na strani 11 v točki U3.11 uvaja mikro-kvalifikacije v sistem visokega šolstva. Pripravila se je celotna strategija umeščanja vseživljenjskega učenja v visokošolski prostor.

⁶ SOK – Strokovni posvet o mikrodokazilih: <https://www.nok.si/aktualno/strokovni-posvet-o-mikrodokazilih>

⁷ Poročilo – Strokovni posvet o mikrodokazilih 22.5.2022:

https://www.nok.si/sites/www.nok.si/files/documents/porocilo_strokovni_posvet_o_mikrodokazilih.pdf

⁸ Resolucija o nacionalnem programu visokega šolstva do 2030:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=RESO139>

⁹ Strategija: <file:///C:/Users/Uporabnik/Downloads/Strategija%20UL%202022-2027.pdf>

¹⁰ Nacionalni program visokega šolstva NPVŠ 2021–2030:

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=NACP33>

Vključen bo tudi razvoj sistema akreditacij in priznavanje mikro-kvalifikacij ('microcredentials') in sistem priznavanja ter vrednotenja predhodno pridobljenih znanj ter načrt promocije pomena in nujnosti pridobivanja raznolikih, a kakovostnih, sodobnih visokošolskih znanj in spretnosti v vsej aktivni dobi posameznika.

4. Katere skupine bi po vašem mnenju imele največ koristi od uvedbe mikrokvalifikacije in kakšne cilje bi dosegli z njihovo popolno uvedbo?

Naštejte ciljne skupine (brezposelni, nizkokvalificirani zaposleni, invalidi ipd.) in razloge, zakaj je njihova vključitev pomembna. Navedite glavne cilje in akterje ali sektorje, za katere so pomembni.

Mikrodokazila vidimo na trgu dela in v že obstoječih sistemih, npr. usposabljanja na področju IKT, usposabljanja učiteljev, pedagoško-andragoško izobrazbo, jezikovna usposabljanja, usposabljanje za sodne tolmače in vsa ostala krajša strokovna usposabljanja. Nekatera so tržno naravnana, druga regulirana z resorno zakonodajo. Kot primer mikrodokazil so lahko dodatne kvalifikacije vidimo (kot jih opredeljuje SOK).

Primeri mikrodokazil:

- različna krajša usposabljanja na ravni visokega šolstva,
- študijski programi za izpopolnjevanje,
- jezikovna usposabljanja,
- usposabljanja za digitalne kompetence,
- strokovna usposabljanja in izpopolnjevanja na srednji in visokošolski ravni,
- množični odprti spletni tečaji, kot je Coursera (spletna platforma).

Na področju izobraževanja odraslih so to lahko neformalni programi, s katerimi udeleženci pridobijo splošne kompetence (zaenkrat je na potrdilo popis vsebin programa, ni pa preverjanja), organizirani so glede na potrebe podjetij, npr. komunikacija, osebni odnosi ..., in so praviloma na visoki kakovostni ravni. V tem primeru bi po zaključku programa posameznik pred komisijo izkazal svoje kompetence in za to pridobil potrdilo. Pomemben del predstavljajo tudi UŽU programi (tj. Usposabljanje za življenjsko uspešnost), ki so namenjeni ranljivim ciljnim skupinam; s preverjanjem in priznavanjem bi lahko bila to dobra možnost za pridobitev osnovnošolske izobrazbe.

Imamo tudi primere poklicnih tečajev. Primer modula slovenske vojske: gre za integracijo nekih vsebin v obsegu 22 ECTS (približno en semester), ki zagotavlja, da se posamezniku zagotovi zaposlitev v slovenski vojski. Preostali del študijskega programa je izbirni, običajno na prvi bolonjski stopnji, kjer si kandidat izbere neko bazično izobrazbo. Ker te programe izvajajo akreditirane institucije, je ta modul akreditirano veljaven, sprejet.

Kot primer morebitnih mikrodokazil bi lahko uvrstili tudi usposabljanja, ki jih ponuja Gradbeni inštitut ZRMK. Za opravljena usposabljanja udeleženec prejme certifikat, ki sicer ni javnoveljaven, vendar pa je nujen za opravljanje določenih del znotraj poklica. Na podoben način je tudi to na področju elektro stroke.

5. Kako ponudnikom in uporabnikom najbolje predstaviti prednosti mikrokvalifikacije?

Naštejte načine obveščanja javnosti o uvedbi mikrokvalifikacije (dodajte povezave do teh informacij), navedite, ali obstajajo učinkovite komunikacijske možnosti, ki še niso bile uporabljene.

Ugotavljamo da, določena izobraževanja in usposabljanja že izpolnjujejo pogoje za mikrodokazila. Treba je opredeliti obseg izobraževanj in usposabljanj, ki bodo vodila do mikrodokazil (točke, ure). Na področju visokega šolstva obstaja podpora za sestavljanje mikrodokazil v večje dokazilo (diploma).

Obstaja podpora za uporabo obstoječih sistemov zagotavljanja kakovosti na ustrezni ravni izobraževanja oz. usposabljanja. Potreben je nacionalno pristojni organ za akreditacijo izvajalcev,

programov in za vse ostalo, kar je povezano z mikrodokazili, vključno z registrom. **Potrebno je uporabiti informacijska orodja, ki omogočajo prenosljivost in hitro (avtomatsko) preverljivost kakovosti mikrodokazil. Pomembna je večja ozaveščenost delodajalcev o mikrodokazilih.**

Kot primere mikrodokazil imamo nekatere vrste kvalifikacij, ki so že vključene v SOK, kot so npr. dodatne kvalifikacije, študijski programi za izpopolnjevanje ... Imamo pa tudi široko paleta krajših usposabljanj na trgu dela, ki niso vključena v SOK.

Obveščanje bi moralo biti bistveno boljše. Predvsem delodajalci nimajo dovolj informacij. Obveščanje bi moralo biti preko enotnega državnega portala, ki bi sledil dogajanju v drugih državah in na institucijah EU. Obvestila bi morala iti preko sistemov obveščanja, ki jih imajo zbornice, ljudske univerze ter ostali, ki izvajajo izobraževanja in usposabljanja za odrasle.

Primer kako preko portala CEDEFOP Poljska obvešča, kako je uredila mikrodokazila – z Open Badge:

https://www.cedefop.europa.eu/en/news/poland-badge-testing-new-tool-digital-badges?utm_campaign=w-20230605&utm_term=weekly&mtm_source=notifications&mtm_medium=email&utm_content=title&mtm_placement=content&mtm_group=ced_news

Tudi mi kot inštitucija vidimo glavno pot Slovenije na ta način.

6. Ali imate v vaši državi uradno evidenco ali register mikro kvalificiranj in ponudnikov storitev, če ste dosegli to stopnjo izvajanja? (možnih je več odgovorov)

Če izberete prva dva odgovora, pripnite povezavo do zapisov.

- Da, imamo evidenco/register (večine) ponudnikov storitev
- Da, imamo evidenco/register (večine) (akreditiranih) mikro kvalifikacij v ponudbi
- **Ne, nimamo evidence/registra ali registra ponudnikov storitev**
- Ne, v ponudbi nimamo evidence/registra mikro kvalifikacij
- Ne vem

II. MIKROKVALIFIKACIJE IN KVALIFIKACIJSKI OKVIRI

7. Ali je bilo za vašo državo razvito nacionalno ogrodje kvalifikacij?

Navedite pravno podlago za uveljavitev ogrodja kvalifikacij in strategijo, na podlagi katere se izvaja. Na kratko opišite trenutno stopnjo izgradnje ogrodja kvalifikacij in kateri so ključni cilji implementacije.

SOK¹¹ je enotni sistem kvalifikacij v Republiki Sloveniji za razvrščanje kvalifikacij v ravni glede na učne izide. Namen SOK je doseči transparentnost in preglednosti kvalifikacij v Sloveniji.

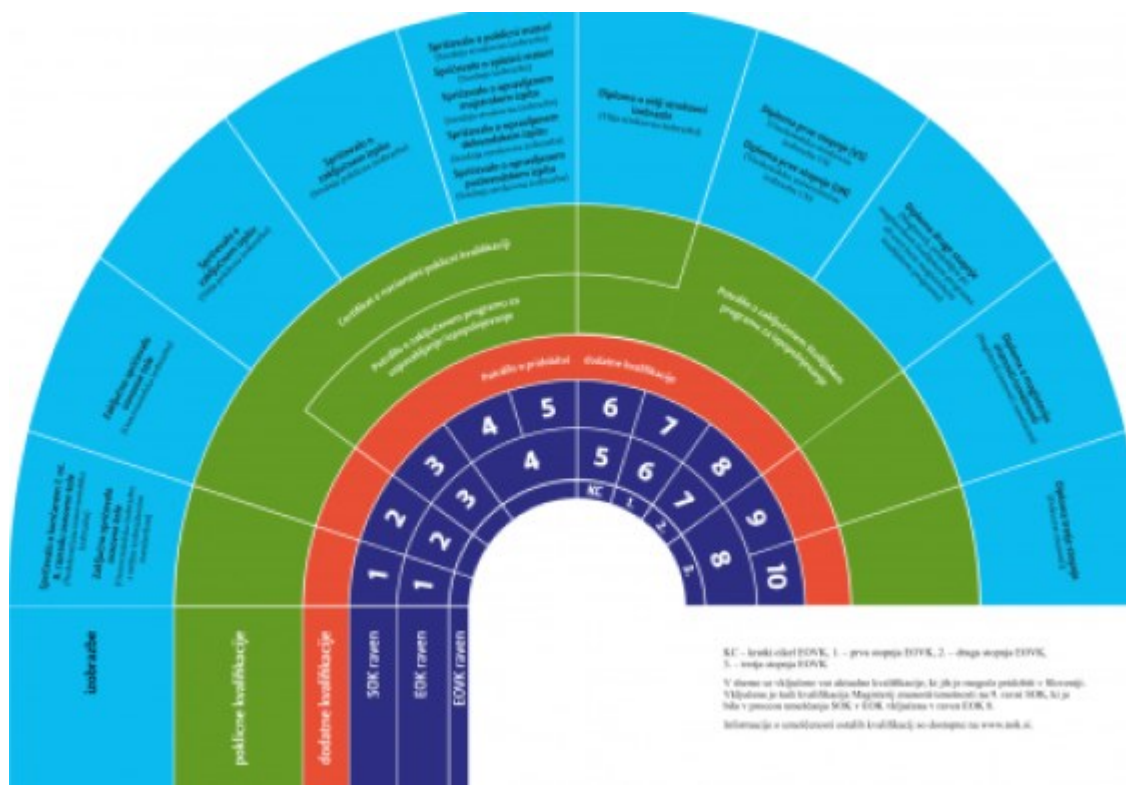
Temeljni cilji so:

- podpreti vseživljenjsko učenje,
- povezati in uskladiti slovenske podsisteme kvalifikacij,

¹¹ Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) <https://www.nok.si/>

- izboljšati preglednost, dostopnost in kakovost kvalifikacij glede na potrebe trga dela in civilno družbo.

Mikrodokazila bi lahko vključili v obstoječe stebre Slovenskega ogrodja kvalifikacij. Že imamo primere kvalifikacij, ki so že umeščene v SOK in imajo podobne značilnosti kot mikrodokazila. **To so npr. dodatne kvalifikacije, ki so umeščene v tretji steber SOK, študijski programi za izpopolnjevanje, umeščeni v drugi steber SOK, itn.** Obstaja pa tudi široka paleta usposabljanj na trgu dela, ki niso vključena v SOK.

Drugi steber, v katerega so vključene nacionalne poklicne kvalifikacije ter programi izpopolnjevanja in usposabljanja, je trenutno zelo omejen, saj je vsaka od teh vrst kvalifikacij jasno zamejena v zakonodaji. Drugi steber ponuja premalo možnosti glede na koncept mikrodokazil.

Tudi možnosti umeščanja mikrodokazil v tretji steber so glede na trenutno postavljene pogoje umeščanja dodatnih kvalifikacij v SOK zelo omejene. Prav tako v tretjem stebru ni vzpostavljen sistem zunanjskega preverjanja učnih izidov kvalifikacij. Primer: posameznik, ki obiskuje 3-letno poklicno šolo in je opravil 10 izpitov, ni pa uspešno zaključil šolanja; opravljeni izpiti so mikrodokazila, vendar se ne umeščajo v SOK.

Ali želimo vsako mikrodokazilo dati v SOK?

V trenutno ogrodje ne gre, lahko pa se SOK spremeni. Če mikrodokazila umestimo v SOK, je potrebno zaupanje, transparentnost, zagotavljanje kakovosti in sistema priznavanja. Vključitev mikrodokazil v SOK ima načelno podporo, je smiselna, ampak z opozorili. Lahko bi jih **vključili v drugi ali tretjo steber oz. ustanovili četrti steber, v vsakem primeru je treba prilagoditi tudi zakon.** Imeli bi splošen pregled nad vsemi mikrodokazili. To bi vlivalo zaupanje, ker bi bile zadeve regulirane, v ozadju bi bil zagotovljen ustrezen nivo kakovosti. Po drugi strani pa po praktičnih izkušnjah udeležencev to potegne za seboj: dolgotrajnost postopkov, vrsto administrativnih ovir, dodatne administrativne postopke, dodatne stroške in regulacijo mikrodokazil.

Vprašanje je, ali s se tem izpolnjuje namen mikrodokazil - odziv na potrebe gospodarstva.

Predlagamo umestitev mikrodokazil v nov steber, ki pa ne bi imel ravní.

Potrebno je preučiti tudi **alternativne možnosti registra** poleg SOK. Po drugi strani so bila izražena tudi mnenja, da mikrodokazil ne bi smeli umestiti v SOK in ga širiti s četrtim stebrom. Kar že imamo, je treba izpopolniti in uporabiti. Mikrodokazila bi morala biti umeščena v SOK zaradi primerljivosti. Pomislek glede umeščanja v EOK: lahko prihaja do nezaupanja, če bomo v EOK dali formalne kvalifikacije in neformalno pridobljeno znanje. Nekatere države to imajo in prihaja do velikih zmešnjav pri priznavanju.

8. Kakšna je povezava predlaganega oziroma izdelanega nacionalnega ogrodja kvalifikacij z EQF?

Navedite, kako so ravni vašega okvira kvalifikacij povezane z ravnmi EQF.

V poročilu „Umeščanje slovenskega ogrodja kvalifikacij v evropsko ogrodje kvalifikacij za vseživljenjsko učenje in evropsko ogrodje visokošolskih kvalifikacij“¹² je navedena povezave:

Str. 29: Slovensko ogrodje kvalifikacij (SOK) je komunikacijsko ogrodje z manjšim reformnim dometom. Izhodišči za razvrščanje kvalifikacij v SOK sta resorna zakonodaja in Klasifikacijski sistem izobraževanja in usposabljanja (v nadaljevanju: KLASIUS). Ker SOK na malce drugačen način vzpostavlja odnos med formalnim stopenjskim izobraževanjem in kvalifikacijsko strukturo, spreminja število ravni od osem (z dvema podravnema) na deset (brez podravni). Ne prihaja pa do spremembe v sami logiki ravni, ki je še vedno vezana na določena merila za določanje stopnje izobrazbe oziroma ravni zahtevnosti poklicnega standarda.

Str. 31: SOK vsebuje deset ravni, kar omogoča fleksibilno povezavo med izobraževalno in kvalifikacijsko strukturo. Usklajenost in hkrati prožnost obeh struktur nudita osnovo za lažje prepoznavanje kvalifikacij in priznavanje neformalno in priložnostno pridobljenih znanj/spretnosti/kompetenc. Ta element predstavlja reformni značaj ogrodja. SOK, skladno s KLASIUS, povezuje dva koncepta, in sicer koncept izobraževalnih aktivnosti/programov in koncept učnih rezultatov. Takšna rešitev je skladna s komunikacijsko vlogo ogrodja (več pod EOK kriterijem 3; mesto učnih rezultatov v SOK). Opisnik za vsako raven vsebuje tri kategorije učnih rezultatov: znanje, spretnosti in kompetence (glej prilogo 2). Vsaka kvalifikacija, ki se umešča v ogrodje, vsebuje vse tri kategorije, vendar ni nujno, da ima vsaka kategorija znotraj kvalifikacije enako težo. Takšna izbira kategorij omogoča »ujeti« vso raznolikost – sicer po kompleksnosti primerljivih – učnih rezultatov ter kvalifikacij na posamezni ravni, pridobljenih v različnih okoljih in za različne namene. Vsaka višja raven vsebuje tudi znanja, spretnosti in kompetence na nižji ravni. To ne pomeni, da znanja, spretnosti, kompetence in odgovornosti na nižjih ravneh ne vsebujejo oziroma da ne smejo vsebovati tudi elementov višjih ravni, saj je namen učnega procesa tudi priprava na višjo raven, kar pa ne gre brez vključevanja višjih elementov v učni proces. Zato v sam učni proces in cilje izobraževanja (tudi standarde znanja) vključujemo znanja, spretnosti in kompetence višjih zahtevnostnih ravni (višjih taksonomskih stopenj po lestvicah, kot so Bloomova, Marzanova idr.).

9. Ali je vaše nacionalno ogrodje kvalifikacij (v trenutni fazi razvoja) odprto za mikrokvalifikacije?

¹² Zaključno poročilo o...: <https://www.nok.si/gradiva>

Navedite, ali že obstajajo primeri, kjer je izvajanje mikrokvalifikacija povezano z nacionalnimi ogrodji kvalifikacij, in dodajte povezavo do teh primerov. Ali obstaja možnost, kjer te povezave še ni, vključiti mikrokvalifikacije v nacionalni sistem kvalifikacij.

V trenutno ogrodje ne gre, lahko pa se SOK spremeni. Če mikrodokazila umestimo v SOK, je potrebno zaupanje, transparentnost, zagotavljanje kakovosti in sistema priznavanja. Vključitev mikrodokazil v SOK ima načelno podporo, je smiselna, ampak z opozorili. Lahko bi jih **vključili v drugi ali tretjo steber oz. ustanovili četrti steber, v vsakem primeru je treba prilagoditi tudi zakon.** Imeli bi splošen pregled nad vsemi mikrodokazili. To bi vlivalo zaupanje, ker bi bile zadeve regulirane, v ozadju bi bil zagotovljen ustrezen nivo kakovosti. Po drugi strani pa po praktičnih izkušnjah udeležencev to potegne za seboj: dolgotrajnost postopkov, vrsto administrativnih ovir, dodatne administrativne postopke, dodatne stroške in regulacijo mikrodokazil.

Vprašanje je, ali s se tem izpolnjuje namen mikrodokazil - odziv na potrebe gospodarstva.

10. Če so bile mikrokvalifikacije podrobno razdelane, ali so mikrokvalifikacije izražene v ECVET ali drugih kreditnih sistemih (glede na učne rezultate in delovno obremenitev)?

Navedite, ali se kateri od teh sistemov uporablja, in navedite primer (če obstaja), kolikšna je obremenitev za eno kreditno točko.

Predlagamo, da bi tudi mikrokvalifikacije vrednotile po evropskem prenosnem kreditnem sistemu (v nadaljnjem besedilu: ECTS). ECTS omogoča vrednotenje pridobljenih kompetenc in učnih izidov, kot so definirani v programu, ob upoštevanju slovenskega in evropskega ogrodja kvalifikacij. ECTS omogoča tudi priznavanje znanja, usposobljenosti in zmožnosti, pridobljenih z neformalnim učenjem, ter razširjanje in uveljavljanje vseživljenjskega učenja.

Kreditna točka je merska enota za vrednotenje dela, ki ga udeleženec izobraževanja v povprečju opravi. **1 kreditna točka pomeni 25 do 30 ur obremenitve udeleženca izobraževanja.**

V obremenitev udeleženca izobraževanja se štejejo na primer predavanja, vaje in druge oblike organiziranega izobraževanja dela (praktično usposabljanje, hospitacije, nastopi, terensko delo ipd.), samostojno delo.

Predlog podajamo zaradi primerjave z drugimi oblikami izobraževanja in usposabljanja, ki so večinoma vrednotena z ECTS.

Naš predlog, da je to izobraževanje oz. usposabljanje (mikrodokazila) v obsegu do 5 KT oz. do 150 ur.

To bi pomenilo učenje manjšega obsega.

III. PROCES PRIZNAVANJA MIKROKVALIFIKACIJ

11. Ali ste vi in vaša organizacija izvajali politike in prakse v zvezi s priznavanjem mikro kvalifikacij?

a. Da – delno v poskusni fazi

Navedite tudi povezavo do ustreznih informacij in dokumentacije, če je na voljo.

V projektu Coble, ki ga izvajamo skupaj z Finsko, Nemčijo in Italijo razvijamo programe za dvig kompetenc učiteljev za sodelovalno učenje v kombiniranih učnih okoljih. Finska za take programe zahteve jasne učne izide. Vsi programi imajo navede vsebine, kompetence, kriterije za ocenjevanje in dokazila, ki jih je potrebno priložiti, da se dokaže, da so kompetence dožene. Programi imajo odprte značke – mikrodokazila (Open Badge). To pomeni, da udeleženci izobraževanja po končanju izobraževanja na ustrezni naslov naložijo dokaze o pridobljenih kompetencah in po preverjanju pri

pripravljavcu programu prejemajo odprto značko – digitalno mikro povernico. Te značke potem naložijo na Open Badge Passport, ki ga brezplačno odprejo.

Naredili smo te Open Badge programe tudi v Sloveščini.

Začetek ene od možnosti izdajanja mikrodokazil je – deluje na fazi projekta.

Spletna stran projekta: <https://coble.eu/>

Primeri programov: <https://coble.eu/modules/>

Open Badge: <https://coble.eu/open-badge/>

Open Badge Passport: <https://openbadgepassport.com/>

Trenutno izvajamo 4 programe z mikrodokazili Open Badge v kater je vključeno nekaj več kot 40 učiteljev.

Primer programa – Mikrodokazila

EPORTFOLIO EXPERT

CoBle project (Individualized Learning in Collaborative and Blended Learning Environments)

anne-maria.korhonen@hamk.fi

During the CoBle project Individualized Learning in Collaborative and Blended Learning Environments are studied. Achieved competences are demonstrated and assessed as well as recognized with the open badge concept. The project time is 01/2022-12/2023. Project partners: HAMK University of Applied Sciences, Finland IFOA, Italy ITECH, Germany The School of Novo Mesto, Slovenia CPI - The institute of republic of Slovenia vocational education and training, Slovenia

Tags: competence, design, ePortfolio, learning, professional

According to the principle of continuous learning ePortfolios are implemented in learning processes and a learning design is created based on this phenomenon. Students' competences are described in digital format into ePortfolios and professional field in question is considered. Teacher advises their students that competences are accumulated during a life time and they will be documented in ePortfolios. ePortfolio activities require own specific competence objectives and assessment criteria.

Competence objective

The earner of the badge is able to

- create a learning design in which ePortfolios are implemented in students learning process
- knows digital tools that can be used with students to create ePortfolios
- formulate assessment criteria for ePortfolios
- Implement ePortfolio practices in learning processes

Assessment criteria

The earner of the badge

- Creates a learning design for ePortfolio processes implemented in professional field (discipline) studies
- Suggests ePortfolio tools for their students and guides how to use them in ePortfolio processes
- Creates competence objective and assessment criteria for ePortfolio work
- Assess students' competences based on their performance in ePortfolio documentation

Skills demonstration

Attach a link to your learning design where it is described an implemented ePortfolio activities in students' learning process, formulated competence objectives and assessment criteria for ePortfolios, and teacher's assessment process.

Bi radi imeli dodatno podporo (npr. kolegialna podpora, izmenjava prakse s strokovnjaki iz drugih držav, spletni seminarji ipd.) pri priznavanju mikrokvifikacije?

Da

IV. ZAGOTAVLJANJE KAKOVOSTI

V tem razdelku želimo zbrati informacije o sistemih zagotavljanja kakovosti v vaši državi.

12. Kateri sistemi zagotavljanja kakovosti se uporabljajo v sistemih poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih v vaši državi.

Na kratko opišite osnovne kazalnike kakovosti, kdo izvaja kontrolo kakovosti in ali obstajajo sankcije za neizvajanje sistema kakovosti.

Slovenija na področju zagotavljanja kakovosti v sistemih poklicnega izobraževanja in izobraževanja odraslih uporablja priporočila CEDEFOP¹³.

Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju iz leta 2006 ter Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja iz leta 2007 sta prepoznala pomen zagotavljanja kakovosti in samoevalvacije kot obvezne in ključne metode za zagotavljanje kakovosti (QA) in razvoj kakovosti (QD), hkrati pa sta okrepila avtonomijo in razvojna vloga ZPIU. Šole morajo ustanoviti komisijo za kakovost, ki jo sestavljajo najmanj predsednik in pet članov, predstavniki učiteljev in drugih strokovnih delavcev šole, delodajalcev, dijakov in staršev. Komisija je dolžna letno poročilo o kakovosti objaviti na spletni strani šole. Struktura in vsebina poročila je prepuščena šoli. Izvajalci poklicnega izobraževanja pa morajo spremljati 11 nacionalnih kazalnikov kakovosti (vključno z 10 kazalniki EQAVET), na zahtevo morajo podatke poslati Zavodu RS za poklicno izobraževanje (CPI) (EQAVET NRP v Sloveniji), ni pa jim treba podatki o 11 nacionalnih indikatorjih so javni.

Obstaja nacionalna referenčna točka za zagotavljanje kakovosti v srednješolskem poklicnem izobraževanju (EQAVET NRP v Sloveniji v okviru mreže EQAVET pri CPI). Zbira informacije o zagotavljanju kakovosti v poklicnih šolah, spremlja kazalnike kakovosti na nacionalni ravni ([35]) in podpira PIU šole z usposabljanji, publikacijami (CPI, 2007, CPI 2017, ŠR 2019 in sodelovanjem v nacionalnih in mednarodnih projektih na področju QA in QD. CPI je v skladu z zakonodajo dolžan redno pripravljati in objavljati Nacionalno poročilo o kakovosti PIU.

Ministrstvo za izobraževanje je v letu 2017 pripravilo smernice o skupnem nacionalnem okviru za zagotavljanje kakovosti, ki zajema ravni izobraževanja od predšolske do konca srednješolske ravni, katerih uveljavitev je predvidena v naslednjih letih.

Na tej podlagi je Ministrstvo za izobraževanje imenovalo 4 nacionalne inštitute za nadaljnji razvoj nacionalnega okvira za zagotavljanje kakovosti. Razviti so bili standardi in kazalniki kakovosti na 5 področjih, ki so predstavljeni v »Zbirki kakovosti v vrtcih in šolah«. Skupni nacionalni okvir za zagotavljanje kakovosti vključuje 11 nacionalnih (vključno z 10 EQAVET) kazalnikov za poklicne šole. V »Presoja kakovosti in zagotavljanje kakovosti s samoevalvacijo« so opredeljeni standardi/kazalniki kakovosti procesa in vloga šolskih delavcev v komisiji za kakovost (timu za kakovost) ter zahtevane kompetence njenih članov in ključne zadolžitve v postopek je opisan. Tim za kakovost in vodstvo šole vodita proces ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti s samoevalvacijo na ravni šole in sta odgovorna tudi za vzpostavitev funkcionalnega sistema/ogrodja kakovosti v šoli.

V skladu z Zakonom o višjem strokovnem izobraževanju (2004, 2013) je v višjih strokovnih šolah zahtevana tudi komisija za kakovost, ki jo sestavlja pet predavateljev in dva študenta, medtem ko Agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu (NAKVIS) spremlja zagotavljanje kakovosti višjih strokovnih šol.

Pristojnosti/naloge odbora za kakovost so:

- ustvarja pogoje za spodbujanje in razvijanje kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela v šoli;
- vzpostaviti mehanizme za stalno spremljanje in ocenjevanje kakovosti in učinkovitosti dela v šoli;
- načrtovati, organizirati in usklajevati spremljanje in zagotavljanje kakovosti v šoli;
- sodelujejo z NAKVIS in izvajajo primerjave med šolami doma in v tujini;
- spremlja zaposlitvene možnosti diplomantov,

¹³ Priporočila CEDEFOP: <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/slovenia-2019>

- na podlagi odgovorov delodajalcev daje predloge za izboljšave; in
- pripraviti evalvacijska poročila za obravnavo z NAKVIS.

Delo Centra znanja o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (CVET), ki ga izvajajo institucije za izobraževanje odraslih in ga financira država, je podvržen predpisu o zagotavljanju kakovosti, ki je vključen v Zakon o izobraževanju odraslih (2018). Od izvajalcev poklicnega izobraževanja in usposabljanja zahteva, da vzpostavijo notranji sistem zagotavljanja kakovosti, ki ga vodi odbor za kakovost. To vključuje redno spremljanje in samoevalvacijo, sodelovanje pri zunanji evalvaciji in javno predstavitev notranjega sistema zagotavljanja kakovosti na spletnih straneh.

V. MNENJE O UVEDBI MIKROKVALIFIKACIJ

13. Kakšno je vaše mnenje o mikrokvalifikacijah?

(obkrožite največ dva odgovora)

- a) **Mikrokvalifikacije so način, da postane poklicno izobraževanje in usposabljanje v prihodnosti bolj prožno in vključujoče**
- b) **Mikrokvalifikacije so nova pobuda in bi morale ostati, vendar morajo biti ustrezno urejene in integrirane**
- c) Mikrokvalifikacije so dobre za nekatere programe nadaljnega poklicnega izobraževanja, ne pa za začetno poklicno izobraževanje
- d) Mikrokvalifikacije so dobre za poklicne šole kot del formalnih izobraževalnih programov, niso pa uporabne za neformalne izobraževalne programe v društvih in podobnih organizacijah.
- e) Mikrokvalifikacije so kratkoročni trend, ki smo ga imeli do sedaj
- f) Mikrokvalifikacije nimajo mesta v institucijah poklicnega izobraževanja in ne bi smele biti vključene v ustrezno zakonodajo
- g) Nimam občutka za mikrokvalifikacije
- h) Imate kak drug odgovor:

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or EACEA. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

